

KUST PAKENDID TULEVAD JA KUHU LÄHEVAD

LÜHITUTVUSTUS: Lapsed mängivad läbi Tartu loodusmaja jäätmete sorteerimise süsteemi. Vaadeldakse vermikompostri näitel millisest jäätmeliigist tekib muld. Luuakse seoseid jäätmete õige käitlemise ja inimeste heaolu vahel. Rühmatöödena valmivad plakatid toetavad jäätmete vähendamise ja sorteerimise teema mõistmist.

EESMÄRK:

Õpilased

- **oskavad** pöörata tähelepanu oma tarbimisvalikutele ja võimalustele teha pakendivabamaid valikuid;
- **teavad** mis on pakend ning kuidas neid omavahel valiku tegemisel võrrelda.
- **oskavad** prügi sorteerida ja mõistavad selle vajalikkust;
- **mõistavad** kooslustes eksisteerivaid omavahelisi seoseid ning inimese rolli oma keskkonna mõjutajana;

- **oskavad** nimetada vähemalt neli enda igapäevases elus kasutatavat võtet jäätmete tekke vähendamiseks;
- **oskavad** leida infot jäätmete sorteerimise kohta ja võrrelda omavahel erinevaid materjale;
- **oskavad** kasutada korrektselt luupi ning valmistada ühekordse plastpakendi alternatiivina paberist joogitopsi/pisipakendit.

SIHTRÜHM: 1.–3. klass

ÕPPE KEEL/ ED: eesti , inglise

OSALEJATE ARV: kuni 24

KESTUS: 2 akadeemilist tundi

KOHT: Tartu loodusmaja õppeklass

SEOS ÕPPEKAVAGA: Õppeprogramm toetab loodusõpetuse õppekava teemade omandamist ja lõimingut teiste ainevaldkondadega. Toetab säästliku mõtteviisi kujunemist, jäätmete sorteerimise põhimõtete kinnistamist ja nende olulisuse mõistmist. Õppeprogramm toetab loodusvaatluste oskuste kujundamist, sotsiaalsete pädevuste arengut.

Loodusõpetus. Omandab uurimisoskusi

1) eristab elus- ja eluta looduse objekte ja nähtusi ning vaatab, nimetab, kirjeldab ja rühmitab neid; 2) sõnastab oma meelte abil saadud kogemusi ning nähtuste ja objektide omadusi; 6) kasutab õpitud loodusteaduslikke teadmisi ja oskusi igapäevaelus otsuseid tehes.

VAHENDID JA MATERJALID: esitlustehnika, vermikomposter, luubid igale õpilasele, komplekt erinevat liiki pakendijäätmeid, sorteerimiskastid, kerged matkakotid, plakatipaberid ja markerid rühmatöök, rühmatööde ülesanded.

PROGRAMMI ÜLESEHITUS: Programm on üles ehitatud mängulises vormis. Programmi läbivaks teemaks on mõistlik tarbimine ning säästliku arengu põhimõtetest lähtuva jäätmekäitluse hierarhia tutvustamine vastavalt eale.

Programmis osaleja saab käia mängult poes ja minna piknikule. Läbi jäätmete tekitamise piknikul, nende sorteerimise ja ringlusesse saatmise uurime mis asi see pakend täpsemalt on. Miks neid nii erinevaid on loodud ja mida jäätmete sorteerimine endast kujutab. Arutleme seostest inimese ja looduse vahel.

Aktiivtegevustena teeme läbi jäätmete sorteerimise Tartu loodusmaja näitel. Uurime kus ja kuidas on salakeelena tunduva märgistusena kirja pandud materjali liik ning võrdleme erinevaid pakendeid omavahel.

Pandipakendi süsteemi näitel uurime, mis saab pakendist kui see on õigesti sorteeritud ehk tagasi kinnisesse ringlusesse suunatud. Õpilane saab tutvuda plastpudeli ümbertöötamise erinevate etappide toodetega (plastgraanulid, pudeli toorik, kangakiud jne.).

Matkatarkusena õpitakse võtma vee joomiseks sobilikku pabertopsi. Lihtne origami tehnikas tops on praktiline oskus ka siis kui vaja asendada näiteks kilekotte jms. ajutisi pakendeid.

Vermikompostrit appi võttes teeme läbi toote eluringi (pabertopsi näitel). Uurime seda, kas pakendeid, mis piknikule kaasa sai võetud peaksime ka päriselt oma kotti panema. Vaatame üle, mis on nende alternatiivid kui vastus on ei. Räägime läbi miks on oluline teada erinevate organismide omavahelisi seoseid ja neist lähtudes vältida plasti sattumist loodusesse. Peegeldades laste eelnevaid kogemusi ning teadmisi julgustame õpilasi erinevates olukordades jäätmeid sorteerima ja enda valikuid läbi mõtlema.

Programmi lõpuks valmivad taaskasutusmaterjalil rühmadena koostatud postid jäätmete vähendamiseks õpilaste endi elus. Rühmatöö tulemusi tutvustatakse teistele gruppidele ning huvilised saavad plakatid kooli kaasa võtta, et neid ka peale programmi soovi korral edasi täiendada ja oma teadmisi teistega jagada.

ÕPETAJA ÜLESANDED: Toetada lapsi vajadusel aktiivtegevustes. Toetada juhendajat seoste loomisel eelnevalt õpituga.

Lastel palume programmile tülles kaasa võtta vahetusjalanõud.

JUHENDAJAD:

Aili Elts, Tartu loodusmaja juhendaja aastast 2015; Rohelise kooli programmi koordinaator Tartu Keskkonnahariduse Keskuses

Kati Kekkonen, Luua metsanduskool, retkejuhtimine, Tartu loodusmaja programmijuht

Triin Rassulov, läbinud loodusainete õpetaja kursuse, programmijuht

TARTU LOODUSMAJA – TEEVIIT LOODUSE JUURDE

